Міністерство освіти і науки України
Подільський державний аграрно-технічний університет

Голова приймальної комісії ПДАТУ
професор _____ **В.В. Іванишин**
«27» лютого 2020р.

ПРОГРАМА

вступного додаткового фахового іспиту
для здобуття ступеня магістра
за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Голова фахової атестаційної комісії
професор _____ **А.Д. Чикуркова**

м. Кам'янець – Подільський-2020

ЗМІСТ

Пояснювальна записка 4

Складові програми для визначення професійної готовності вступників 5

Критерії оцінювання 8

Список рекомендованої літератури 9

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вступний додатковий фаховий іспит передбачає перевірку професійної готовності вступника до опанування освітньо-професійної програми другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» кваліфікації магістр з публічного управління та адміністрування.

Питання вступного додаткового фахового іспиту відповідають освітньо-кваліфікаційній характеристиці та освітньо-професійним програмам випускників закладів вищої освіти III – IV рівнів акредитації, фаху (спеціальності) і побудовані з урахуванням знань, умінь і навичок якими повинен володіти фахівець за освітнім ступенем «Бакалавр», «Магістр» та освітньо-кваліфікаційним рівнем «Спеціаліст».

Вступний додатковий фаховий іспит проводиться у тестовій формі.

Час виконання тестових завдань становить 60 хвилин.

Завдання вступного додаткового фахового іспиту складається із 30 запитань.

Тестові завдання представлені 4 питаннями, що потребують обрання лише однієї відповіді із запропонованого набору варіантів.

Вірний варіант відповіді позначається у відповідній клітинці оціночного листа позначкою «+», наприклад:

№ запитання	відповідь			
	А	Б	В	Г
1	+			
2			+	
3				+
4		+		

Вступники допускаються до вступного іспиту з іноземної мови та фахового іспиту за умови успішного проходження додаткового вступного іспиту (тест з професійної готовності) який має кваліфікаційний характер та результати якого оцінюються як: *склав* – від 15 до 30 вірних відповідей; *не склав* – від 0 до 14 вірних відповідей.

Якщо абітурієнт не склав додаткового вступного іспиту, він втрачає право брати учать у конкурсному відборі на цю освітню програму.

СКЛАДОВІ ПРОГРАМИ
ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ ВСТУПНИКІВ

Соціальна природа поняття «державне управління», його мета та зміст. Державне управління як системне суспільне явище. Системні характеристики державного управління. Теорія систем та управління. Фундаментальні процеси управління: планування, організація, управління, зв'язок. Визначення моделі системи державного управління. Етапи формування моделі системи державного управління на основі системного підходу. Об'єкт державного управління та предмет вивчення.

Основні теорії державного управління. Держава як суб'єкт управління суспільними процесами. Сутність сучасної держави. Основні риси держави. Категорія влади. Державна влада як складова державно-владного механізму. Поняття та сутність функцій державного управління. Види функцій державного управління. Реалізація функцій в державному управлінні: основні проблеми.

Державне управління як система, що розвивається. Рівні державного управління: загальнодержавне управління, управління на регіональному та місцевому рівнях. Суб'єкти та об'єкти державного та регіонального управління. Принципи державного управління, механізми їх прояву і використання.

Цілі державного управління, їх юридичне та ресурсне забезпечення. Функціональна структура державного управління. Сутність і класифікація функцій державного управління.

Поняття та класифікація методів державного управління. Сутнісні характеристики (риси) організаційної структури державного управління. Унітарна та федеративна організація державного управління. Основи побудови організаційної структури державного управління.

Моделі державного управління: світовий досвід. Структура державного управління у провідних країнах світу: інституційний, функціональний та організаційний аналізи; центральні, регіональні та місцеві органи управління. їх ієрархія, проблеми взаємодії. Використання зарубіжного досвіду державного управління у вітчизняній практиці.

Державне регулювання економіки, його цілі, функції, об'єкти. Роль держави у розвитку підприємництва. Державне регулювання структурної перебудови національної економіки. Конкурентна та інноваційно-інвестиційна політика держави, методи та інструменти. Засоби впливу на розвиток промислового і сільськогосподарського виробництва, сфери обігу і торгівлі. Управління зовнішньоекономічним сектором.

Особливості управління соціальною сферою. Соціальна політика держави: необхідність, сутність, цілі та принципи. Основні об'єкти та складові політики. Моделі соціальної політики. Методи впливу держави на розвиток соціальних відносин. Основні напрями національної політики держави щодо економічно активного населення. Діяльність держави щодо вразливих верств населення.

Формування системи соціального захисту. Завдання державного регулювання розвитку елементів соціальної інфраструктури.

Державне управління в адміністративно-політичній сфері. Політика як наука, мистецтво і вид діяльності. Види політики держави, їх цілі, принципи формування, інструменти реалізації. Національна безпека та державне управління.

Система органів публічної влади. Законодавча влада в системі державного управління. Поняття, склад і структура парламенту, його повноваження.

Державне управління і виконавча влада: поняття, співвідношення, взаємозв'язок. Роль виконавчої влади в управлінні. Види органів виконавчої влади та питання їх класифікації, уряд і державне управління.

Судова влада у системі державного управління. Поняття і роль судової влади у суспільстві. Судові системи та судові органи. Здійснення судової влади.

Регіональне управління: сутність, цілі та специфіка. Історичні форми управління регіональним розвитком. Державна регіональна політика та політика територіально-адміністративних органів. Роль місцевого самоврядування у розвитку регіону. Основні напрями регіонального управління: управління природно-ресурсним потенціалом регіону, управління фінансовими, трудовими ресурсами. Вплив органів державної влади на промислове і сільськогосподарське виробництво в регіоні, функціонування регіональних ринків. Управління інноваційною діяльністю. Роль державного управління щодо розвитку соціальної інфраструктури регіону.

Механізми реалізації регіональної політики держави: інституційно-правові, організаційні, фінансово-економічні, соціально-психологічні. Місцеві бюджети як фінансова основа соціально-економічного розвитку регіону. Державні та регіональні програми. Історичний досвід та особливості функціонування та управління територій із спеціальним статусом.

Поняття та суть місцевого самоврядування. Його основні ознаки та принципи, моделі управління. Роль органів місцевого самоврядування у розвитку регіону. Централізація та децентралізація влади. Центральні органи виконавчої влади у системі державного управління. Історія формування і функціонування. Організаційна структура та завдання, їх права, компетенція, функції.

Територіальні органи центральних органів виконавчої влади: права, компетенція, функції. Централізація та децентралізація у структурній організації державного управління. Місцеві державні адміністрації в системі державного управління. Основні завдання, правовий статус, компетенція місцевих державних адміністрацій. Повноваження, порядок формування та роботи місцевих державних адміністрацій. Структура місцевих державних адміністрацій, їх діяльність. Відносини місцевих державних адміністрацій у системі вертикальних та горизонтальних зв'язків.

Сутність і особливості менеджменту органу державної влади, регламент його діяльності. Стратегічне управління та формування програми діяльності органу

державної влади. Функціональний аналіз та контролінг діяльності органу державної влади. Інформаційне та комунікаційне забезпечення внутрішньої організації органу державної влади. Підготовка та прийняття рішень в органах державної влади. Зв'язки з громадськістю в системі управлінської діяльності органу державної влади. Роль та місце керівника в управлінні органами державної влади. Сутність лідерства в державному управлінні. Забезпечення законності в державному управлінні. Специфіка юридичної відповідальності в державному управлінні.

Державна служба: поняття, риси, функції, принципи, види, організація. Система правових актів про державну службу та правовий статус державних службовців. Класифікація посад державних службовців. Проходження державної служби та управління державною службою. Атестація державних службовців. Етика поведінки державних службовців. Управління державною службою. Державна кадрова політика. Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації державних службовців.

Поняття ефективності в управлінні. Чинники та критерії ефективності державного управління. Загальна соціальна ефективність державного управління. Ефективність діяльності управлінських органів і посадових осіб. Економічна оцінка ефективності функціонування органу державної влади. Демократичні процедури визначення ефективності державного управління.

Державний контроль у сфері виконавчої влади в Україні, його зміст та правові засади. Види контролю. Здійснення державного контролю щодо виконавчої влади з боку суб'єктів інших гілок влади: парламентський контроль, прокурорський нагляд, судовий контроль, адміністративний нагляд міліції. Громадський контроль за діяльністю органів державного управління. Основні напрями взаємодії центральних та регіональних органів державної влади та органів місцевого самоврядування з трудовими колективами, підприємствами, установами і організаціями. Взаємовідносини органів державної влади й місцевого самоврядування із судовими та правоохоронними органами: органами Служби безпеки України, органами прокуратури, органами внутрішніх справ.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Мета тестування – перевірка професійної готовності вступників програмним вимогам, з'ясування компетентності та оцінка ступеня підготовки вступників для отримання ступеня освіти магістра.

Результат вступного додаткового фахового іспиту, проведеного у письмовій тестовій формі, визначають як суму балів, виставлених на кожне з тестових завдань.

Максимальна кількість балів за вірну відповідь на одне запитання становить 1 бал. За відповідь на кожне питання оцінка може складати 0 балів (неправильна відповідь або відсутність відповіді) або 1 бали (вірна відповідь).

Загальна оцінка від 0 до 14 балів вважається – «*не склав*».

Максимальна кількість тестових балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання тестової роботи – 30 балів.

Фахова атестаційна комісія оцінює роботу за загальною сумою балів, набраних вступником за результатами тестування, яка може знаходитись в межах від 15 до 30 балів.

Мінімальна кількість балів для подальшої участі у конкурсному відборі повинна складати 15 балів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Авер'янов В. Б. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики : [навч. посіб.]. [Електронний ресурс]. –Режим доступу : http://pravoznavec.com.ua/books.
2. Вакуленко В. М., Орлатий М. К., Куйбіда В. С., Безверхнюк Т. М. Основи регіонального управління в Україні : підручник. Київ, 2012. 576 с.
3. Василевська Т. Е., Саламатов В. О., Марушевський Г. Б. Етика державного управління : підручник. Київ, 2015. 204 с.
4. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р., № 436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua. – Назва з екрана.
5. Гошовська В. А. Парламентаризм : підручник. – К. : 5 НАДУ, 2016. 672 с.
6. Державна політика : підручник / за заг. ред. Ю.В. Ковбасюк. Київ, 2014. 448 с.
7. Державна служба : підручник. У 2 т. / за заг. ред. Ю.В. Ковбасюк. Київ ; Одеса, 2012. 372 с.
8. Державне управління : підручник. У 2 т. / за заг. ред. Ю.В. Ковбасюк. Київ ; Дніпропетровськ, 2012. 564 с.
9. Дудкіна О.П. Регіональне управління: навч. Посібник. Тернопіль: Вид-во "Астон". 2013. 202 с. 14.
10. Жук М.В. Регіональна економіка : Підручник. / К.: ВЦ "Академія", 2018. 416 с.
11. Електронний посібник по теорії та історії державного управління. Частина 2. / С. М. Коник та ін. (Папка 3. Biblioteka. Файл: TIDU_Ел.Посіб._Частина 2.pdf)
12. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. К. : НАДУ, 2011. Т. 1-3.
13. Коваленко М.А. Регіональний менеджмент: навч.пос. К.:Олді-плюс, 2017. 312 с. 16.
14. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. URL: http://www.zakon.rada. gov.ua.
15. Міждисциплінарний словник з менеджменту /За ред. Д.М.Черваньова, О.І.Жилінської. – К.:Нічлава, 2011. 624 с.
16. Національна економіка: навч.посіб. за ред. А.Ф. Мельник. К.: Знання, 2011. 463 с.
17. Ковбасюк Ю. В., Вакуленко В. М., Орлатий М. К., Васильєва О. І. Регіональне управління : підручник. Київ, 2014. 512 с.